

Original Article

A Survey on Status of Learning Behaviors among Nursing Students at Ardabil University of Medical Sciences, 2024

Mahsa Jafari¹, Mohammad Mohammadpoor¹, Mahdi Yaghoubi¹, Behrouz Dadkhah²,
Mohammad-Ali Mohammadi^{2*}

1. Student Research Committee, School of Nursing and Midwifery, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran

2. Department of Medical-Surgical Nursing, School of Nursing and Midwifery, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran

* *Corresponding author.* Tel: +989144525246, E-mail: mmohammadali319@gmail.com

Article info

Article history:

Received: Jan 11, 2025

Accepted: Apr 14, 2025

Keywords:

Learning
Learning Behaviors
Nursing Students

ABSTRACT

Background: Learning behaviors are formed in a continuous learning process by learners in educational environments and are crucial for the development of academic skills in students. Therefore, this study aimed to determine the status of learning behaviors among nursing students at Ardabil University of Medical Sciences in 2024.

Methods: This cross-sectional descriptive study was conducted on 423 nursing, operating room, and emergency medicine students at Ardabil University of Medical Sciences. The sampling method was simple random. To collect data, a demographic information sheet and a standard questionnaire on student learning behaviors by Wu et al. were used. Data was analyzed using SPSS version 26 using descriptive (mean and standard deviation) and analytical statistics (independent t-test, one-sample t-test, ANOVA, and Pearson correlation coefficient).

Results: The mean score of students' learning behaviors was 84.77 ± 13.83 . Most of the studied students (68.5%) reported their learning behaviors at an average level. Among the demographic variables, a statistically significant relationship was found between gender, field of study, intention to change fields, semester average grade, satisfaction with field of study, and residence status and learning behaviors ($p < 0.001$).

Conclusion: The learning behaviors status of the studied students was at an average level, indicating challenges in improving independent learning. Furthermore, there was a statistically significant relationship between learning behaviors and certain personal and social characteristics of students. These findings indicate the importance of paying attention to individual and environmental factors affecting students' learning behaviors. Given the status of learning behaviors in students, it is recommended to develop and implement targeted educational programs and provide appropriate supportive conditions to enhance students' learning behaviors.

How to cite this article: Jafari M, Mohammadpoor M, Yaghoubi M, Dadkhah B, Mohammadi M.A. A Survey on Status of Learning Behaviors among Nursing Students at Ardabil University of Medical Sciences, 2024. Journal of Health & Care. 2025;27(1):54-65.

Copyright © 2024 by Authors. Published by Ardabil University of Medical Sciences.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Journal web address: <https://hcjournal.arums.ac.ir/>

بررسی وضعیت رفتارهای یادگیری دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل در سال ۱۴۰۳

مهسا جعفری^۱، محمد محمدپور^۱، مهدی یعقوبی^۱، بهروز دادخواه^۲، محمدعلی محمدی^{۲*}

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران
۲. گروه پرستاری داخلی- جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران
* نویسنده مسئول. تلفن: ۰۹۱۴۴۵۲۵۲۴۶ ایمیل: mmohammadali319@gmail.com

چکیده

زمینه و هدف: رفتارهای یادگیری، یک فرایند یادگیری مداوم هستند که توسط فراگیران در محیط های آموزشی شکل می گیرند و برای رشد مهارت های تحصیلی در دانشجویان مهم هستند. بر همین اساس، مطالعه حاضر با هدف تعیین وضعیت رفتارهای یادگیری در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل در سال ۱۴۰۳ انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی- مقطعی بود که روی ۴۲۳ نفر از دانشجویان رشته های پرستاری، اتاق عمل و فوریت پزشکی دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل انجام شد. روش نمونه گیری تصادفی ساده بود. جهت جمع آوری داده ها از فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه استاندارد رفتارهای یادگیری دانشجویان وو و همکاران استفاده شد. داده ها توسط نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ و با استفاده از آزمون های توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و تحلیلی (آزمون تی مستقل، تی تک نمونه ای، آنووا و ضریب همبستگی پیرسون) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین امتیاز رفتارهای یادگیری دانشجویان، $84/77 \pm 13/83$ بود. اکثر دانشجویان مورد مطالعه ($68/5\%$)، وضعیت رفتارهای یادگیری خود را در حد متوسط گزارش کردند. از میان متغیرهای جمعیت شناختی، بین جنسیت، رشته تحصیلی، قصد تغییر رشته، نمره معدل ترم، رضایت مندی از رشته تحصیلی و وضعیت اقامت با رفتارهای یادگیری، ارتباط آماری معناداری مشاهده شد ($p < 0/01$).

نتیجه گیری: وضعیت رفتارهای یادگیری دانشجویان مورد مطالعه، در سطح متوسط بود که نشان دهنده وجود چالش هایی در بهبود یادگیری مستقل است. همچنین، بین رفتارهای یادگیری با برخی از مشخصات فردی اجتماعی دانشجویان رابطه آماری معنی داری وجود داشت. این یافته ها بیانگر اهمیت توجه به عوامل فردی و محیطی موثر بر رفتارهای یادگیری دانشجویان می باشد. با توجه به وضعیت رفتارهای یادگیری دانشجویان، طراحی و اجرای برنامه های آموزشی هدفمند و فراهم سازی شرایط حمایتی مناسب برای بهبود رفتارهای یادگیری دانشجویان توصیه می شود.

واژه های کلیدی: یادگیری، رفتارهای یادگیری، دانشجویان پرستاری

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۲۵

دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲

مقدمه

سیستم سلامت و استانداردهای مراقبت از بیمار تاثیر می گذارد (۱). دانش حرفه ای، مهارت های بالینی و توانایی های ارتباطی از جمله شایستگی های ضروری

آموزش پرستاری یکی از مهم ترین ارکان نظام سلامت است که به طور مستقیم روی اثربخشی

دانشجویان کارشناسی پرستاری محسوب می‌شوند. برای دستیابی به این شایستگی‌ها، رفتار یادگیری مناسب یک عامل تعیین کننده است (۲). رفتار یادگیری، یک الگوی عملی پایدار است که پس از ایجاد شدن، در برابر تغییر مقاوم شده (۳) و می‌تواند باعث بهبود کارایی یادگیری و اثرات بلندمدت آن شود (۴، ۵). با این حال، رفتار یادگیری هنوز تعریف دقیق و یکپارچه‌ای در محافل دانشگاهی ندارد و اغلب بر اساس اهداف پژوهشی تعریف می‌شود. شودر^۱، رفتار یادگیری را به عنوان واکنش‌ها و کنش‌های دانشجویان در کل فرآیند یادگیری تعریف کرده که شامل عادات، علایق و راهبردهای یادگیری است (۶). برخی پژوهشگران نیز این رفتار را به عنوان ویژگی‌های فردی دانشجویان در فرآیند کسب و بکارگیری دانش توصیف کرده اند که در مراحل مختلف یادگیری متفاوت است (۷). به طور کلی، رفتار یادگیری شامل مجموعه‌ای از اعمال، نگرش‌ها و مهارت‌هایی همچون تفکر انتقادی، حل مسئله و مهارت‌های ارتباطی است که دانشجویان در فرآیند یادگیری به کار می‌گیرند (۸). رفتار یادگیری مناسب، دانشجویان کارشناسی پرستاری را قادر می‌سازد تا دانش خود را گسترش دهند، کیفیت یادگیری خود را ارتقا دهند، انعطاف پذیر و پذیرای تغییر باقی بمانند و نقش مؤثری را در محیط‌های آموزشی و بالینی ایفا کنند (۹). با این حال، دانشجویان پرستاری اغلب با چالش‌هایی مانند استرس، تعداد زیاد امتحانات، محدودیت زمانی، روش‌های تدریس غیرفعال و برنامه درسی نامشخص و عوامل محیطی مواجه هستند (۱۰، ۱۱) که این عوامل می‌توانند منجر به شکاف آموزشی، عملکرد تحصیلی ضعیف، مشارکت ناکافی در عمل بالینی و برداشت منفی از حرفه پرستاری شوند. این چالش‌ها توانایی دانشجویان را برای ارائه مراقبت‌های با کیفیت کاهش داده و سلامت

عمومی و رضایت مراجعان را تحت تاثیر قرار می‌دهند (۱۱، ۱۲). در ایران، دانشجویان پرستاری علاوه بر چالش‌های جهانی، با مشکلاتی چون کمبود امکانات آموزشی، حجم کاری زیاد، کمبود استاد و روش‌های نامناسب تدریس مواجه هستند که این عوامل می‌توانند تاثیر منفی بر رفتارهای یادگیری آنها داشته و باعث کاهش بهره وری در محیط‌های بالینی و آموزشی شوند (۱۳).

مطالعات گذشته نشان داده اند که رفتار یادگیری تحت تاثیر عوامل مختلفی نظیر احساسات مثبت، روابط معلم و دانش آموز، حمایت محیطی و ویژگی‌های شخصی قرار دارد (۱۴). موتیواتی^۲ نشان داد که عواملی مانند انگیزه، محیط آموزشی، توانایی یادگیری مستقل، رضایتمندی از یادگیری و استفاده از فناوری می‌توانند رفتارهای یادگیری را بهبود بخشند (۱۵).

با وجود پژوهش‌های انجام شده، بررسی جامعی از وضعیت کلی رفتارهای یادگیری در میان دانشجویان پرستاری به ویژه در ایران انجام نشده است. این موضوع اهمیت مطالعه‌ای با رویکرد جامع برای شناسایی مشکلات و چالش‌های موجود در فرآیند یادگیری را نشان می‌دهد. موفقیت دانشجویان پرستاری، با توجه به اینکه آن‌ها باید مراقبت‌های با کیفیتی را به بیماران، اعضای خانواده و جامعه ارائه دهند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (۱۶). اندازه گیری رفتار یادگیری دانشجویان در اسرع وقت به منظور انجام اصلاحات آموزشی و ارتقای توانمندی‌های یادگیری به ویژه در دانشجویان پرستاری، ضروری به نظر می‌رسد (۱۷). همچنین، شناخت وضعیت رفتارهای یادگیری از دیدگاه دانشجویان پرستاری می‌تواند بستری مناسب برای ارتقای وضعیت موجود و تعدیل رفتارها و احساسات نامطلوب یادگیری در آنها را فراهم سازد (۱۸). لذا،

^۱ Schweder^۲ Mutiawati

مطالعه حاضر با هدف تعیین وضعیت رفتارهای یادگیری در دانشجویان دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل در سال ۱۴۰۲ انجام شد.

روش کار

این مطالعه توصیفی- مقطعی در فاصله زمانی اردیبهشت تا تیر ماه ۱۴۰۳ انجام شد. جامعه آماری این مطالعه دانشجویان پرستاری، اتاق عمل و فوریت پزشکی شاغل به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل (دانشکده پرستاری و مامایی شهر اردبیل، موسسه سلامت مشگین شهر و دانشکده پرستاری مغان) ($N=750$) بود. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران و با در نظر گرفتن حدود اطمینان ۹۵٪، خطای ۵٪ و نسبت صفت ۵۰٪، تعداد ۳۸۴ نفر محاسبه شد. با لحاظ ۱۰٪ ریزش، تعداد ۴۲۳ دانشجو با روش نمونه گیری تصادفی ساده مورد مطالعه قرار گرفتند. معیارهای ورود به مطالعه شامل گذراندن حداقل یک ترم تحصیلی در دانشگاه و تمایل به شرکت در مطالعه و معیارهای خروج از مطالعه داشتن سابقه مشروطی و عدم پاسخ گویی به بیش از ۵ درصد سوالات پرسشنامه ها بود.

ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه دو قسمتی شامل فرم مشخصات فردی- اجتماعی (جنس، سن، وضعیت تاهل، مقطع تحصیلی، رشته تحصیلی، محل سکونت، وضعیت اقامت، دانشکده محل تحصیل، ترم تحصیلی، سابقه کار دانشجویی، سابقه شرکت در کارگاه های مرتبط با رفتارهای یادگیری، رضایتمندی از رشته تحصیلی، قصد تغییر رشته و معدل ترم) با ۱۴ سوال و پرسشنامه رفتارهای یادگیری دانشجویان پرستاری بود. پرسشنامه رفتار یادگیری دانشجویان، نخستین بار توسط وو^۱ و همکاران (۲۰۲۱) طراحی شده و حاوی ۲۳ سوال است که به صورت لیکرت ۵ گزینه ای با محدوده نمرات ۲۳ تا ۱۱۵ می باشد و دارای ۴ حیطه است: حیطه اول: «استراتژی» شامل ۷ سوال با دامنه

نمرات بین ۷ تا ۳۵، حیطه دوم: «نگرش» شامل ۶ سوال با محدوده نمرات بین ۶ تا ۳۰، حیطه سوم: «انگیزه» شامل ۵ سوال با دامنه نمرات بین ۵ تا ۲۵ و حیطه چهارم: «درجه رضایت» شامل ۵ سوال با محدوده نمرات بین ۵ تا ۲۵. در این ابزار هرچه میانگین امتیاز فرد به ۱۱۵ نزدیک باشد وضعیت رفتار یادگیری دانشجویان، مطلوب فرض می شود. وو و همکاران (۲۰۲۱)، پایی کل ابزار را با تکنیک آلفای کرونباخ، ۰/۹۳۶ و حیطه های آن را به ترتیب ۰/۸۲۸، ۰/۸۲۸، ۰/۸۰۴ و ۰/۸۰۵ گزارش کردند (۲). در مطالعه حاضر، به منظور استفاده از این پرسشنامه، ابتدا سوالات پس از ترجمه به فارسی، مجدداً توسط فردی متخصص و مسلط، به زبان انگلیسی برگردانده شد. روایی صوری و محتوایی ابزار توسط ده نفر از اعضای هیئت علمی رشته پرستاری دانشگاه با استفاده از تکنیک والتز و باسل^۲ مورد بررسی و تأیید قرار گرفت ($CVR=0/87$ و $CVI=0/76$) (۱۹). برای سنجش همسانی درونی ابزار از روش آلفای کرونباخ ($\alpha=0/81$) استفاده شد. در نهایت، میانگین نمرات سوالات رفتارهای یادگیری دانشجویان و حیطه های آن با نمره ملاک مقایسه شد. برای محاسبه نمره ملاک از فرمول زیر استفاده شد: حداکثر نمره اخذ شده منهای حداقل نمره اخذ شده تقسیم بر دو به اضافه حداقل نمره اخذ شده (۲۰). سپس با استفاده از قانون چارک ها وضعیت رفتار یادگیری دانشجویان به ۳ سطح ضعیف، متوسط و خوب تقسیم شد. داده ها با نرم افزار SPSS-26 با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و تحلیلی (آزمون تی یک نمونه ای، تی مستقل، آنووا و ضریب همبستگی پیرسون) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

این مطالعه با کد اخلاق IR.ARUMS.REC.1402.363 در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ثبت شده است. کسب

² Waltz & Bausell

¹ Wu

یافته ها

بر اساس نتایج، بیشتر شرکت کنندگان در مطالعه دختر (۵۲٪) و مجرد (۸۸/۸٪) بودند. ۹۲/۵ درصد دانشجویان در مقطع کارشناسی، تحصیل می کردند و فقط ۲۷ درصد آنها سابقه شرکت در کارگاه رفتار یادگیری داشتند. سایر اطلاعات دموگرافیک در جدول ۱ آورده شده است.

رضایت نامه کتبی آگاهانه از شرکت کنندگان، توضیح اهداف تحقیق، رعایت اصل محرمانگی در انتشار اطلاعات و آزادی واحدهای تحقیقاتی برای انصراف از مطالعه از جمله اصول اخلاقی رعایت شده در این تحقیق بودند.

جدول ۱. مشخصات فردی- اجتماعی نمونه های پژوهش

متغیر	تعداد (درصد)	متغیر	تعداد (درصد)
جنس	مرد (۴۸) ۱۹۲	دانشکده محل تحصیل	اردبیل (۷۳/۲) ۲۹۳
	زن (۵۲) ۲۰۸		مغان (۱۱/۸) ۴۷
وضعیت تاهل	مجرد (۸۸/۸) ۳۵۵	سابقه کار دانشجویی	مشگین شهر (۱۵) ۶۰
	متاهل (۸/۸) ۳۵		بلی (۲۳/۵) ۹۴
رشته تحصیلی	مطلقه (۲/۶) ۱۰	سابقه شرکت در کارگاه رفتار یادگیری	خیر (۷۶/۵) ۳۰۶
	پرستاری (۷۸) ۳۱۲		بلی (۴۷) ۱۰۸
مقطع تحصیلی	فوریت پزشکی (۱۰) ۴۰	رضایت از رشته تحصیلی	خیر (۷۳) ۲۹۲
	کارشناسی (۹۲/۲) ۳۶۹		کاملاً ناراضی (۱۴/۲) ۵۷
محل سکونت	کارشناسی ارشد (۷/۸) ۳۱	قصد تغییر رشته	نسبتاً ناراضی (۲۰/۸) ۸۳
	خوابگاهی (۴۹/۲) ۱۹۷		نسبتاً راضی (۵۲) ۲۰۸
وضعیت اقامت	غیر خوابگاهی (۵۰/۸) ۲۰۳	معدل نمره ترم پیش	کاملاً راضی (۱۳) ۵۲
	بومی (۴۲) ۱۶۸		بلی (۲۴/۶) ۹۹
	غیر بومی (۵۸) ۲۳۲		خیر (۷۵/۲) ۳۰۱
میانگین سن (سال): $22/99 \pm 3/47$			

نتایج نشان داد میانگین نمره آیتم به آیتم کل رفتارهای یادگیری، $3/68 \pm 1/009$ بود. بیشترین نمره مربوط به گویه «فکر می کنم یادگیری فقط برای امتحان نیست، بلکه برای تسلط بر دانش و مهارت های مرتبط با پرستاری است» ($4/10 \pm 0/92$) و کمترین مربوط به گویه «فکر می کنم حرفه پرستاری در آینده

حقوق و موقعیت اجتماعی خوبی خواهد داشت، بنابراین به شدت درس می خوانم» ($2/88 \pm 1/27$) بود (جدول ۲). نتایج نشان داد که ۶۸/۵ درصد از دانشجویان، وضعیت رفتارهای یادگیری خود را در حد متوسط گزارش کردند.

جدول ۲. میانگین نمرات گویه های رفتارهای یادگیری در دانشجویان

میانگین	سوالات
$3/83 \pm 0/89$	۱. من می توانم یک تحلیل مقایسه ای از نکات اصلی دانش خود را انجام دهم.
$3/68 \pm 0/97$	۲. معمولاً با توجه به میزان پیشرفت و بازدهی تحصیلی خود، برای کسب دانش برنامه ریزی درسی انجام می دهم.
$3/79 \pm 0/79$	۳. می توانم روش یادگیری خود را با توجه به اثر یادگیری و رویدادهای بالینی تنظیم کنم.
$3/58 \pm 0/92$	۴. من توانایی جامعی برای خلاصه کردن طیف وسیعی از مطالب مرتبط با پرستاری در یک دانش سیستماتیک را دارم.
$3/94 \pm 0/91$	۵. می توانم نقاط قوت و ضعف خود را در یادگیری پرستاری تشخیص دهم.

۳/۶۶ ± ۰/۹۱	۶. می‌توانم روش‌های یادگیری خود را با توجه به محتوای آموزشی مختلف انتخاب کنم.
۳/۲۵ ± ۱/۰۸	۷. فکر می‌کنم روش یادگیری من برای شرایط فعلی بسیار مناسب است.
۳/۷۶ ± ۱/۰۷	۸. فکر می‌کنم وقتی در تحصیل پرستاری مشکل دارم، باید پیشقدم باشم و از معلم یا دیگران راهنمایی بخواهم.
۴/۱۰ ± ۰/۹۲	۹. فکر می‌کنم یادگیری فقط برای امتحان نیست، بلکه برای تسلط بر دانش و مهارت‌های مرتبط با پرستاری است.
۳/۹۹ ± ۰/۹۴	۱۰. فکر می‌کنم ارتباط با سایر رشته‌ها برای غنی سازی تجارب یادگیری من مفید است.
۴/۰۸ ± ۰/۸۸	۱۱. فکر می‌کنم وقتی نکته مهمی را متوجه نمی‌شوم، باید دوباره یاد بگیرم تا آن را بفهمم.
۳/۹۳ ± ۰/۹۶	۱۲. به خوبی می‌دانم که هدف از مطالعه، بهبود توانایی‌هایم است.
۳/۴۳ ± ۱/۱۴	۱۳. فکر می‌کنم درس خواندن، اولین وظیفه من در دانشگاه است.
۳/۲۰ ± ۱/۱۸	۱۴. من می‌خواهم خودم را وقف کارهای مرتبط با پرستاری کنم.
۳/۲۷ ± ۱/۰۳	۱۵. من اغلب از روش‌های مختلفی برای دستیابی به پیشرفت‌های جدید در پرستاری استفاده می‌کنم.
۳/۶۸ ± ۱/۰۶	۱۶. من دوست دارم دانش پرستاری را با زندگی روزمره مرتبط کنم.
۲/۸۸ ± ۱/۲۷	۱۷. فکر می‌کنم حرفه پرستاری در آینده حقوق و موقعیت اجتماعی خوبی خواهد داشت، بنابراین به شدت درس می‌خوانم.
۳/۳۹ ± ۱/۱۳	۱۸. من دوست دارم فعالانه در هر فعالیت پرستاری شرکت کنم.
۰/۹۷ ± ۴/۰۲	۱۹. وقتی به درستی از بیماران مراقبت می‌کنم، احساس موفقیت می‌کنم.
۴/۰۸ ± ۰/۹۸	۲۰. من از اینکه با دانش پرستاری، برخی از مشکلات سلامتی زندگی خودم را حل می‌کنم، خوشحالم.
۳/۵۴ ± ۱/۱۱	۲۱. من از پیشرفت بسیار خوبی که بعد از تحصیل در رشته پرستاری داشتم، راضی هستم.
۳/۹۰ ± ۰/۹۹	۲۲. من در مراقبت از بیماران و بهبودی آنها احساس موفقیت دارم.
۳/۶۱ ± ۱/۰۳	۲۳. توانایی تصمیم گیری، تجزیه و تحلیل و تفکر من در مدرسه بسیار بهبود یافته است که باعث رضایت من می‌شود.
۳/۶۸ ± ۱/۰۰۹	میانگین (کل)
۲۳	حداقل نمره کسب شده
۱۱۵	حداکثر نمره کسب شده

نتایج نشان داد که میانگین امتیاز رفتارهای یادگیری در دانشجویان دختر $(85/91 \pm 13/44)$ بیشتر از دانشجویان پسر بود $(p=0/05)$. از سوی دیگر، بر اساس نتایج آزمون آنووا، نمره رفتارهای یادگیری در دانشجویان رشته فوریت‌های پزشکی به طور معناداری بیشتر از دانشجویان رشته‌های اتاق عمل و پرستاری بود $(p=0/01)$. همچنین، وضعیت رفتارهای یادگیری در دانشجویان راضی از رشته تحصیلی، بیشتر از دانشجویان ناراضی دیده شد $(p=0/001)$. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نیز نشان داد که بین نمره معدل ترم و رفتارهای یادگیری دانشجویان، همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت $(r=0/1)$ و $(p=0/005)$. بر اساس نتایج آزمون تی مستقل، میانگین نمره رفتارهای یادگیری در دانشجویان بومی به طور معناداری بیشتر از دانشجویان غیربومی بود.

$(p=0/01)$. همچنین، دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد به طور معناداری، میانگین نمره رفتارهای یادگیری بیشتری نسبت به دانشجویان مقطع کارشناسی داشتند $(p=0/04)$. در نهایت، بین قصد تغییر رشته و رفتارهای یادگیری دانشجویان، رابطه منفی و معنادار مشاهده شد؛ به طوری که دانشجویانی که قصد تغییر رشته نداشتند، رفتارهای یادگیری بهتری از خود نشان دادند $(p=0/001)$.

جدول ۳. توزیع وضعیت رفتارهای یادگیری در دانشجویان

درصد	تعداد	وضعیت رفتارهای یادگیری
۲	۸	ضعیف (۲۳-۴۶)
۶۸/۵	۲۷۴	متوسط (۴۶-۹۲)
۲۹/۵	۱۱۸	خوب (۹۲-۱۱۵)

جدول ۴. مقایسه میانگین امتیاز رفتارهای یادگیری و حیطه‌های آن با مقدار ملاک

رفتار یادگیری	میانگین	مقدار ملاک	p value
بعد استراتژی	$25/73 \pm 4/53$	۲۱	۰/۰۰۱
بعد نگرش	$33/28 \pm 4/10$	۱۸	۰/۰۰۱
بعد انگیزه	$16/61 \pm 4/24$	۱۵	۰/۰۰۱
بعد میزان رضایت	$19/14 \pm 3/86$	۱۵	۰/۰۰۱
رفتار یادگیری (کل)	$84/77 \pm 13/83$	۶۹	۰/۰۰۱

جدول ۵. تعیین ارتباط رفتارهای یادگیری با مشخصات فردی- اجتماعی دانشجویان

متغیر	رفتار یادگیری	میانگین	p value
جنس	مرد	$83/54 \pm 14/19$	* ۰/۰۵
	زن	$85/91 \pm 13/44$	
وضعیت تاهل	مجرد	$85/25 \pm 13/35$	** ۰/۰۰۶
	متاهل	$83/85 \pm 14/68$	
رشته تحصیلی	مطلقه	$71/20 \pm 21/17$	* ۰/۰۱
	پرستاری	$84/02 \pm 14/30$	
مقطع تحصیلی	اتاق عمل	$84/58 \pm 9/96$	* ۰/۰۴
	فوریت پزشکی	$90/87 \pm 12/89$	
محل سکونت	کارشناسی	$84/36 \pm 14/05$	* ۰/۰۸
	ارشد	$89/67 \pm 9/94$	
وضعیت اقامت	خوابگاهی	$84/67 \pm 12/51$	* ۰/۰۱
	غیر خوابگاهی	$84/87 \pm 15/04$	
دانشکده محل تحصیل	بومی	$86/74 \pm 12/10$	* ۰/۰۵
	غیر بومی	$83 \pm 14/83$	
سابقه کار دانشجویی	اردبیل	$85/83 \pm 12/65$	* ۰/۰۱
	مغان	$79/21 \pm 16/91$	
شرکت در کارگاه رفتار یادگیری	مشکین شهر	$83/95 \pm 15/75$	* ۰/۰۵
	بلی	$85/82 \pm 15/42$	
رضایت از رشته تحصیلی	خیر	$84/45 \pm 13/32$	* ۰/۰۵
	بلی	$85/59 \pm 13/41$	
قصد تغییر رشته	کاملاً ناراضی	$73/36 \pm 16/45$	* ۰/۰۰۱
	نسبتاً ناراضی	$79/63 \pm 14/21$	
سن (سال)	نسبتاً راضی	$87/99 \pm 10/41$	* ۰/۰۰۱
	کاملاً راضی	$92/63 \pm 11/94$	
معدل ترم (نمره)	بلی	$79/41 \pm 13/41$	* ۰/۰۰۱
	خیر	$86/54 \pm 13/54$	
سن (سال)			*** ۰/۰۵
معدل ترم (نمره)			*** ۰/۰۰۵

**One-way ANOVA, ***Pearson Correlation, *Independent t- test

بحث

این مطالعه با هدف تعیین وضعیت رفتارهای یادگیری در میان دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل در سال ۱۴۰۳ انجام شد. نتایج نشان داد اکثر دانشجویان، رفتارهای یادگیری خود را در حد متوسط گزارش کردند. این یافته با نتایج مطالعه لیو^۱ و همکاران همسو است؛ در مطالعه آنها نیز میانگین رفتارهای یادگیری (۵۵/۰۴)، کمی بالاتر از نمره استاندارد ملی برای موضوعات پزشکی در کالج‌های کارشناسی بود (۲۱). مغایر با مطالعه حاضر، مطالعه اظهري^۲ و همکاران نشان داد که رفتارهای یادگیری دانشجویان، در سطح مطلوبی قرار ندارد و دانشجویان اغلب با چالش‌های رفتاری مانند کمبود انگیزه و حواس مواجه هستند (۲۲). همچنین در مطالعه دارموجی^۳ و همکاران یافته‌ها نشان دادند که ۵۵ درصد دانشجویان در رفتار یادگیری دچار فرسودگی بودند که به صورت عدم اشتیاق در مشارکت در یادگیری و تعویق انداختن تکالیف، خود را نشان می‌داد (۲۳). این تفاوت‌ها ممکن است به عوامل محیطی، فرهنگی، ویژگی‌های شخصیتی و کیفیت آموزشی یا تفاوت‌های روش شناختی مرتبط باشد.

نتایج این مطالعه نشان داد که میانگین امتیاز رفتارهای یادگیری در دانشجویان دختر بیشتر از پسران بود. این یافته با نتایج مطالعه اتموکو^۴ و همکاران همخوانی دارد. در مطالعه آنها نیز دانشجویان دختر انگیزه پیشرفت و رفتار یادگیری بهتری نسبت به پسران داشتند (۲۳). مطالعه لیو^۵ و همکاران نیز نشان داد که جنسیت عامل مهمی در ترجیح استراتژی یادگیری است. به طور خاص، زنان در یادگیری پذیرا و مردان در یادگیری مبتنی بر پرسش، عملکرد بهتری دارند. این می‌تواند به این معنا باشد که زنان در توجه به

جزئیات و پردازش دانش بهتر عمل می‌کنند. در حالی که مردان ممکن است در ایجاد افکار متفاوت و تفکر انتقادی قوی‌تر باشند (۲۱). با این حال مطالعه جیمینز-کاردنس^۶ و همکاران نشان داد هیچ رابطه آماری معنی داری بین خودتنظیمی یادگیری و عوامل جمعیت شناختی مانند سن و جنسیت وجود ندارد (۲۴). این تفاوت ممکن است به دلیل زمینه فرهنگی و ویژگی‌های شخصی باشد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که رفتارهای یادگیری در دانشجویان بومی به طور معناداری بیشتر از دانشجویان غیربومی است. همسو با مطالعه حاضر، مطالعه لین^۷ و همکاران نشان داد که دانشجویان بومی، رفتارهای یادگیری بهتری نسبت به دانشجویان مهاجر دارند (۲۵). با این حال، مطالعه همیلتون^۸ و همکاران هیچ تفاوت آماری معناداری را بین نتایج یادگیری افراد بومی و غیربومی نشان نداد (۲۶). تفاوت در نتایج مطالعات ممکن است ناشی از عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی باشد. دانشجویان بومی اغلب از حمایت‌های خانوادگی بیشتری بهره‌مند هستند. در حالی که غیربومی‌ها با چالش‌هایی مانند دوری از خانواده، نیاز به سازگاری با محیط جدید و مشکلات اقامتی مواجه هستند. همچنین، تفاوت در روش‌های تحقیق و ابزارهای ارزیابی می‌تواند دلیل دیگری برای تناقض‌ها باشد.

نتایج این مطالعه نشان داد که میانگین امتیاز رفتارهای یادگیری در دانشجویان رشته فوریت‌های پزشکی بیشتر از دانشجویان اتاق عمل و پرستاری است. این یافته با نتایج مطالعه اخیه^۹ و همکاران هم‌راستا است که نشان داد رفتارهای یادگیری در پاسخ‌دهندگان فوریت‌های پزشکی به دلیل ماهیت خودگردان و انگیزه‌مند بودن، علیرغم محیط آشفته و پراسترس،

⁶ Jiménez-Cárdenas

⁷ Lin

⁸ Hamilton

⁹ Akhigbe

¹ Liu

² Azhary

³ Darmuji

⁴ Atmoko

⁵ Liu

بیشتر بوده است (۲۷). همچنین مطالعه البر^۱ و همکاران نشان داد که در پاسخ دهندگان فوریت‌های پزشکی، رفتارهای یادگیری به دلیل تعاملات بی‌درنگ با بیماران، بازخورد فوری و تفکر انتقادی در موقعیت‌های غیرقابل پیش‌بینی، به طور قابل توجهی افزایش می‌یابد. این ویژگی‌ها نشان می‌دهد که موقعیت‌های اضطراری به دانشجویان این امکان را می‌دهند تا به صورت عملی و سریع با مسائل روبرو شوند و از این تعاملات، برای بهبود فرآیند یادگیری خود استفاده کنند. این در حالی است که در محیط‌های آموزشی مانند اتاق عمل، به دلیل ساختارمند بودن و پیش‌بینی پذیر بودن فعالیت‌ها، فرصت‌های کمتری برای یادگیری از طریق تعاملات فوری و تفکر انتقادی فراهم می‌شود (۲۸).

همچنین یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که میانگین امتیاز رفتار یادگیری در دانشجویان کارشناسی ارشد به طور معناداری بالاتر از دانشجویان کارشناسی بود. در همین راستا، تهرانی نشات و همکاران در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد میانگین نمرات بالاتری در مدیریت دانش و خلاقیت در مقایسه با دانشجویان مقطع کارشناسی داشتند که نشان می‌دهد سطوح تحصیلات عالی با بهبود رفتارهای یادگیری و استراتژی‌های به اشتراک گذاری دانش در بین دانشجویان پرستاری مرتبط است (۲۹).

از طرفی مشخص شد که بین معدل نمره ترم و رفتارهای یادگیری دانشجویان رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. این یافته با نتایج مطالعات سوباجیو^۲ و همکاران، و سودادیو^۳ و همکاران همسو است. در پژوهش‌های مذکور نیز تاکید شده است که رفتارهای یادگیری نقش مهمی در بهبود نتایج یادگیری و عملکرد تحصیلی ایفا می‌کنند (۴۰، ۴۱).

سوی دیگر، نتایج مطالعه اکبر^۴ و همکاران نیز نشان داد که بین رفتارهای یادگیری دانشجویان و نمرات نهایی کسب شده آن‌ها همبستگی مثبت و قوی وجود دارد (۳۱). این نتایج بیانگر اهمیت تقویت رفتارهای یادگیری در فرایند آموزشی است، چرا که این رفتارها می‌توانند تأثیر مستقیمی بر موفقیت تحصیلی داشته باشند.

نتایج نشان داد که بین رضایت از رشته تحصیلی و رفتارهای یادگیری دانشجویان رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. این یافته با نتایج پژوهش سالاری و همکاران همخوانی دارد که در آن نشان داده شد بین علاقمندی به رشته تحصیلی و رضایت از رشته تحصیلی با معدل تحصیلی دانشجویان ارتباط معناداری از نظر آماری وجود دارد (۳۲). به علاوه فابیا^۵ و همکاران نیز در پژوهش خود نشان دادند که رضایت تحصیلی با خودکارآمدی تحصیلی و پیشرفت یادگیری دانشجویان همبستگی دارد (۳۳). لذا می‌توان گفت علاقه به رشته تحصیلی موجب انگیزش شده و به دنبال آن، فرد تلاش بیشتری برای رسیدن به عملکرد تحصیلی بهتر از خود نشان می‌دهد.

یافته‌های مطالعه نشان داد که بین قصد تغییر رشته و رفتارهای یادگیری دانشجویان رابطه منفی و معناداری وجود داشت به طوری که میانگین امتیاز رفتارهای یادگیری در دانشجویانی که قصد تغییر رشته نداشتند بیشتر از دانشجویانی است که قصد تغییر رشته داشتند. همسو با مطالعه حاضر، پژوهش فونق^۶ و همکاران نشان داد که قصد تغییر رشته در دانشجویان، بر انگیزه یادگیری آن‌ها تأثیر منفی می‌گذارد و منجر به کاهش مشارکت کلی و تعهد آن‌ها به تحصیل می‌شود (۳۴). این نتیجه بیانگر آن است که ثبات در انتخاب رشته و رضایت از مسیر تحصیلی می‌تواند عامل موثری در بهبود رفتارهای یادگیری باشد.

⁴ Akbar

⁵ Fabia

⁶ Phuonng

¹ Albar

² Subagio

³ Sudadio

یادگیری مستقل است. همچنین، نتایج نشان‌دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار بین رفتارهای یادگیری و متغیرهایی مانند نوع رشته تحصیلی، رضایتمندی از رشته تحصیلی، قصد تغییر رشته، نمره معدل ترم، سطح تحصیلات، وضعیت اقامت و جنسیت بود. این یافته‌ها بیانگر اهمیت توجه به عوامل فردی و محیطی موثر بر رفتارهای یادگیری دانشجویان می‌باشد. بر این اساس، طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی هدفمند و فراهم سازی شرایط حمایتی مناسب برای بهبود رفتارهای یادگیری دانشجویان توصیه می‌شود.

تعارض منافع

در این مطالعه تعارض منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی

این مقاله از طرح تحقیقاتی کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل با کد اخلاق IR.ARUMS.REC.1402.363 استخراج شده است. بدینوسیله، از معاونت پژوهشی دانشگاه و تمامی دانشجویان شرکت کننده، صمیمانه تقدیر می‌گردد.

این مطالعه دارای محدودیت‌هایی به شرح زیر بود؛ انجام مطالعه به صورت مقطعی تنها امکان بررسی وضعیت موجود را فراهم می‌کند و از آنجا که رابطه علی قابل شناسایی نیست، نتایج به همبستگی‌ها محدود می‌شود. محدودیت دیگر، استفاده از ابزار خودگزارش دهی است که می‌تواند منجر به سوگیری در پاسخ‌ها شود. شرکت کنندگان ممکن است پاسخ‌هایی را مطابق با انتظارات اجتماعی یا تصویری که از خود دارند، ارائه دهند که با واقعیت تفاوت داشته باشد. در نهایت، حجم نمونه محدود این مطالعه، توان تعمیم پذیری یافته‌ها به سایر دانشجویان علوم پزشکی و دانشگاه‌های دیگر را کاهش می‌دهد. پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده از طراحی طولی، حجم نمونه گسترده‌تر و روش‌های ارزیابی عینی‌تر برای بررسی دقیق‌تر رفتارهای یادگیری استفاده شود.

نتیجه گیری

نتایج مطالعه نشان داد که وضعیت رفتارهای یادگیری از نظر دانشجویان مورد مطالعه در سطح متوسط بود که نشان‌دهنده وجود چالش‌هایی در بهبود

References

- 1- El Miedany Y. Rheumatology Teaching: The Art and Science of Medical Education. 1st ed. Springer; 2019.
- 2- Wu Y, Qi L, Liu Y, Hao X, Zang S. Development and psychometric testing of a learning behaviour questionnaire among Chinese undergraduate nursing students. *BMJ Open*. 2021;11(6):1-10.
- 3- Wu TJ, Tai YN. Effects of multimedia information technology integrated multi-sensory instruction on students' learning motivation and outcome. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*. 2016;12(4):1065-74.
- 4- Li Y, Liu H, Bai X, Li Q, Cai M, Wang J. The impact of classroom learning behavior on learning outcomes: a computer vision study. *ICETT '23: Proceedings of the 9th International Conference on Education and Training Technologies*. 2023:1-8.
- 5- Goda Y, Yamada M, Kato H, Matsuda T, Saito Y, Miyagawa H. Procrastination and other learning behavioral types in e-learning and their relationship with learning outcomes. *Learning and Individual Differences*. 2015;37:72-80.
- 6- Schweder S, Raufelder D. Positive emotions, learning behavior and teacher support in self-directed learning during adolescence: do age and gender matter? *Journal of Adolescence*. 2019;73:73-84.
- 7- Yao CMJ, Wang H. A review of research on "learning behavior" at home and abroad. *Teaching and Management*. 2009;10:48-50.
- 8- Ghani ASA, Rahim AFA, Yusoff MSB, Hadie SNH. Effective learning behavior in problem-based learning: a scoping review. *Medical Science Educator*. 2021;31(3):1199-211.
- 9- Shen W, Chen Hl, Hu Y. The validity and reliability of the Self-Directed Learning Instrument (SDLI) in Mainland Chinese nursing students. *BMC Medical Education*. 2014;14:1-7.

- 10- Abdelhamid AMM, Keshk LIZ, Hussein NHY. Assessment of obstacles in the learning process among nursing students in the faculty of nursing at Helwan University. *Journal of Bioscience and Applied Research*. 2023;9(4):342-55.
- 11- Gripshi S, Rustami E, Pula A. Challenges of nursing students in relation to academic performance at the Faculty of Technical Medical Sciences. *European Journal of Medicine and Natural Sciences*. 2022;5(1):71-81.
- 12- Afzal NF, Gilani MA. Nursing students challenges at educational and clinical environment. *Nursing*. 2019;62:41-48.
- 13- Abedini S. A case study on nursing education in Hormozgan University Iran. PhD thesis, Universiti Teknologi Malaysia, Faculty of Education; 2017.
- 14- Li J, Xue E. Dynamic interaction between student learning behaviour and learning environment: meta-analysis of student engagement and its influencing factors. *Behavioral Sciences*. 2023;13(1):59.
- 15- Mutiawati M, Mailizar M, Johar R, Ramli M. Exploration of factors affecting changes in student learning behavior: a systematic literature review. *International Journal of Evaluation and Research in Education*. 2023;12(3):1315.
- 16- Ratanasiripong P, Wang CD, Ratanasiripong N, Hanklang S, Kathalae D, Chumchai P. Impact of psychosocial factors on academic performance of nursing students in Thailand. *Journal of Health Research*. 2022;36(4):598-606.
- 17- Li Z, Sun Y, Zhang Y. Adaptation and reliability of the Readiness for Inter Professional Learning Scale (RIPLS) in the Chinese health care students setting. *BMC Medical Education*. 2018;18(1):1-6.
- 18- Mehrabian A, Russell JA. An approach to environmental psychology: the MIT Press; 1974.
- 19- Waltz CF, Bausell BR. Nursing research: design statistics and computer analysis: Davis Fa;1981.
- 20- Bazargan A, Sarmad Z, Hedjazi A. Research Methods in Behavioural Sciences. 11th edition. Teharn: Agah Pub; 2005. [Persian]
- 21- Liu J, Yuan K, Lin X, Zhu W. What learning strategies influence higher-order learning behaviours of medical students? *Annals of Medicine*. 2023;55(1):2205166.
- 22- Azhary SA, Supahar S, Kuswanto K, Ikhlas M, Devi IP. Relationship between behavior of learning and student achievement in physics subject. *Jurnal Pendidikan Fisika Indonesia*. 2020;16(1):1-8.
- 23- Darmuji NWS, Fitriana S, Sativi AB. The overview of the condition of student learning burnout behavior in senior high school level. *Jurnal Kajian Bimbingan dan Konseling dalam Pendidikan*. 2024;8(2):96-101.
- 24- Jimenez-Cardenas M, Liñan-Cuello Y, Cujia-Berrio S. Association between demographic factors, motivation and self-regulation of learning from a Vygotskian perspective in engineering students. *Contemporary Engineering Sciences*. 2018;11(19):925-34.
- 25- Lin S. The effect of immigrant student concentration on native test scores. *Business Economics*; 2018.
- 26- Hamilton R. Comparison of learning outcomes for native and non-native speakers of the language of instruction in a flipped laboratory. *IEEE Global Engineering Education Conference*; 2017.
- 27- Akhigbe T. Cognitive-behaviorism and experientialism in emergency medicine training: from theory to practice in a teaching hospital. *International Journal of Medical Reviews*. 2018;5(3):87-89.
- 28- Albar IA, Findyartini A. Effective learning strategies in the emergency department for medical students. *eJournal Kedokteran Indonesia*. 2023;11:297-304.
- 29- Tehranineshat B, Rakhshan M. The relationship between knowledge management and creativity in bachelor degree compared to master degree nursing students. *Investigación y Educación en Enfermería*. 2018;36(3).
- 30- Sudadio MP, Afiati E, Damanhuri RD, Subagio R. Correlation analysis of learning behavior with learning outcomes of 6th grade students in Banten Province. *Journal of Economics, Finance and Management Studies*. 2024;7(5):2729-34.
- 31- Akbar I, Hazriani ALA, Arda AL, Samad IS. Analysis of student behavior based on the history of learning activities in the learning management system using the Pearson correlation method. *Edumaspul- Jurnal Pendidikan*. 2024;8(1):464-70.

- 32- Salari A, Emami-Sigaroudi A, Zaersabet F, Shakiba M, Khojasteh M, Sharifi M. Study of the relationship between academic achievement and interested in academic field in nursing students. *Research in Medical Education*. 2018;10(2):68-75. [Persian]
- 33- Fabia JNV. Students satisfaction, self-efficacy and achievement in an emergency online learning course. *Research in Learning Technology*. 2024;32:1-18.
- 34- Phuong LT. Learning motivation and intention to change majors of tourism students in the context of COVID-19. *Journal of Science and Technology*. 2022;277(9):41-48.